

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' האזינו י"א תשרי תשע"ז

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 541

פנינים יקרים לימים הנוראים ולשמחת התג

ישנו סדר מיוחד בו נפגש האיש הישראלי עם השנה החדשה בכ"ב ימי פתיחת השנה, בראש השנה מכריזים שמקבלים מלכותו ויתברך שמו ומשם ידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו' ביום הכפורים יום הודוי הסליחה והמחילה, לאחר מכן מקדשים את החומר בבניית הסוכה ובהכנת ארבעת המינים, בחג הסוכות חג האסיף דבר המביא להרחבת החיים ולשמחת בחגך בשיבת הסוכה ובנענועי ארבעת המינים, והשיא בהכרזה בשמחת תורה אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו. (ע"פ הר"ה לינדן)

תשובה: העבירות גורמות למסך החוצץ בין החוטא לבין אביו שבשמים. מסך זה נעלם ע"י שאדם חוזר בתשובה ומבקש סליחה מחילה וכפרה, ומסך ר"ת מחילה סליחה וכפרה. (חכמה שבה)

אשרי נשוי פשע כסוי חטאה וכו' חטאתי אודיעך ועוונתי לא כיסיתי וכו' (תהלים לב) על פי פשט הפסוקים נראה כי דוד המלך ע"ה מעלה על נס את האדם שזכה לכך שהקב"ה נושא ומכסה על פשעיו, כיצד זוכים למעמד חשוב זה? על כך משיב דוד: חטאתי אודיעך ועוונתי לא כסיתי, אדם שאינו מכסה על עוונותיו אלא מודה ומתוודה על פשעיו זוכה לכך שגם הקב"ה נושא ומכסה על פשעיו. (ע"פ רש"י והרד"ק)

מזמור לתודה וכו' (תהלים ק) זהו שאמר הכתוב מכסה פשעיו לא יצליח (משלי כה) אמר רבי סימון ורבי יהושע בן לוי בשם רבי חלפתא בשר ודם כשהוא מודה נותן לו ספיקולא, ובשעה שאינו מודה נותן לו דימוס, אבל הקב"ה אינו כן בשעה שאינו מודה נותן לו ספיקולא, בשעה שהוא מודה נותן לו דימוס הוי מכסה פשעיו לא יצליח. כיון שראה משה כך סידר עליה מזמור לתודה.

איתא במסכת יומא (פו ע"ב) אמר רב יהודה, רב רמי כתיב אשרי נשוי פשע כסוי חטאה וכתיב מכסה פשעיו לא יצליח? ומתרץ לא קשיא הא בחטא מפורסם הא בחטא שאינו מפורסם. רב זוטרא בר טוביא אר"ן תירץ כאן בעבירות שבין אדם לחבירו כאן בעבירות שבין אדם למקום, ע"כ. לכאורה נראה מהגמרא שיש להעדיף את אשרי נשוי פשע ורק בחטא מפורסם או בחטא שבין אדם לחבירו כאילו אין ברירה ואז מכסה פשעיו לא יצליח. אמנם מוה"ר אשר זיע"א הסביר בדרך אחרת בעצם מכסה פשעיו לא מצליח אדרבה כאשר נדברו יראי ה' איש אל רעהו מעוררים כח עליון של ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו אלא שלא תחשוב שיש חובה לספר מסתרי החיים בכל עת ובכל מצב, לזה נאמר אשרי נשוי פשע כשאין צורך באופן הכללי לא לספר וכיש צורך או ערך ההדברות עולה על כולנה כי השי"ת בעצמו מקשיב וכותב. (פלגי מים)

איתא במדרש יוסף נענש בדחית שחרורו בשנתיים מפני שסמך על שר המשקים רמו נפלא יש בזה דהרי ידוע שיש ג' ערכין לאדם שעליו לעשות כדי להושיע, והם קול-תפלה, צום-תענית, ממון-צדקה. שלשה דברים אלו מרומזים בתחלת פרשת מקץ ר"ת ממון קול צום, ומשלא השתמש ובספ בשלשה דברים אלו נדחה לשנתיים ימים.

בסוכות תשבו שבעת ימים (ויקרא כג, מב) התורה אמרה לאדם "צא" מדירת הקבע לדירת עראי שהיא הסוכה, ללמדך שאדם בעוה"ז נמצא בעולם עראי שהוא פרוזודור לפני עוה"ב שהוא המרקלין, על האדם להכין ולתקן עצמו בפרוזודור כדי שיוכל להכנס למרקלין. רמז? סוכה עולה במספר צא - 91. (חכמה שבה)

ש"ש מתנות טובות ניתנו במדבר ואלו הם: ענן מן ובאר שואל החיד"א מדוע נצטוינו לעשות יו"ט מיוחד לזכר ענני הכבוד ואין עושים יו"ט מיוחד לזכר המן והבאר? ומתרץ כי מן (לחם) ומים הם הכרחיים לקיום וה' בודאי שלא ימנע דבר זה מאיתנו במדבר, אבל ענני כבוד אינם הכרחיים ורבים הולכים במדבריות ללא ענני כבוד, לכן נתינתם לישראל היא כמיו של חיבת ה' ואהבתו אליו ובעיקר בהשראת השכינה, על כעין זה נאמר ושמחת בחגך מפני שאי אפשר לבטא את הרוחניות ואת הקדושה אלא בשמחה. (ברכי יוסף)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש זיע"א פ' תצלה תשל"ה (פר זכור) ה'אב ל'תשס"ז א.א.

כל כלל ישראל צריכים לאהוב אחד את השני. אבל ברור שהדבר צריך לבוא ע"י בחירה, כי באם לא יש קטרוג. ואיך יגיעו לזה. אלא שבכל דור ודור יש יהודים שעובדים, שהרבש"ע נתן להם את החושים לעבודה, האמת היא שלכולם הוא נתן, כי למה יעדיף את זה על פני זה, ובאמצעותם יגיעו כולם.

כל העבודה היא נשימה אחת. התענוג של היצר הרע הוא בס"ה נשימה אחת - היסח הדעת. כמו שמש"ח צריך לבוא בהיסח הדעת, כך התענוג של הפגם שעושים הוא היסח הדעת. כל עוד שאין את ההיסח הדעת אזי כל הפעולות שאנו עושים, תפילה, צדקה, חסד, אין להם כל ערך, הם רק מצות אנשים מלומדה, ונעשים בשביל סיפוק שעבורו האדם רץ ועושה. ולכן כשמגיע לדבר שצריך להיות שלימות הוי"א מתחיל "וינהגהו בכבודות", זה לא הולך. גם כל הענין של "וינהגהו בכבודות" הוא זמן מועט ביותר, שיעור הזמן של בחירה, וכל הבחירה היא לא יותר מנשימה אחת. בכל נשימה היא בחירה חדשה. ומהי הבחירה - רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום.

וזהו ענין העבודה. כי לכל עבודה במעשה יש מחשבות שקודמים לה, "סוף מעשה - במחשבה תחילה", לכל מעשה היתה מחשבה שקדמה לו. "לכל תכלה ראיתי קץ" תכלה הוא דבר שיש לו סוף, לכל דבר יש סוף. וכיון שהאדם מוכרח להגיע לסוף

הרי זה מציאות. ולכן האדם צריך לעבוד להגיע למצב של ביטול המציאות, שהוא עובד בנשימות, ואפילו את הנשימה הוא לא יכול להחזיק. דהיינו שיאבד את כל בחינת הגוף. אולם איך יגיע לכך לאבד את כל בחינת הגוף, כשהעם בכזו ירידה "לך רד כי שיחת עמך" מהיכן יקח את המדריגה הזו. אכן בכל הדורות יש אנשים שהגיעו לשלימות, כמו שאמר רבי שמעון "ראיתי בני עליה והם מועטים, ואלו המועטים יגיעו לכזו בחינה שיהיה "רבים ביד מעטים". הרבים יהיו ביד המועטים והרוב יהיה כמו המיעוט. הרבש"ע ברא את האדם בגוף מכיון ש"אווית תהלה מקרוצי גוש וחומר", הוא רוצה תפילה מחומר, ובכל דור יש יהודים שמקריבים את כל החיים בכדי לתפוס את הנשימה הזו ולבטל את מציאות הגוף.

אנו מתפללים ולומדים, נותנים צדקה, רצים לביהכנ"ס, רצים למקוה, לומדים דף גמרא, נותנים ליהודי "אוף שבת", אך כל זה מצות אנשים מלומדה, בשמים אין לזה את החשיבות הראויה. למרות שבפועל אנו עושים חסד, אך חסד שאינו נובע ממניעים אמיתיים אינו נחשב כראוי, כמו שמספרים מהבעש"ט שבזמנו היה גוי שעשה מעשה חסד יוצא מגדר הרגיל, בשמים נעשה רעש גדול - גוי עושה כזה חסד, והדבר גרם קטרוג נורא על היהודים. הבעש"ט ברוח קדשו ידע את כל אשר נעשה וחיפש דרך איך לבטל את הקטרוג,

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

נהיה מציאות של שלימות הגאווה, והמצוה שהוא עושה עטופה בגאווה.

ולכן בשעה שהאדם אין לו נסיון אז היא העבודה הכי קשה, כי אז הוא הנסיון הקשה ביותר. נסיון של "אשר קרך בדרך". היצר הרע עושה אותו קר ואדיש בכדי שהוא לא ישים לב שהוא בנסיון, ובכדי שהתפילה שלו לא תתעלה, מכיון שהיא תפילה ללא ביטול. ולמה האדם אינו בביטול, משום שהוא מתפלל בבחינת "מצות אנשים מלומדה", הוא לא חי בבחינה של "אשרי אדם מפחד תמיד", ובהכרה שהתפילה אינה ממנו רק שכינה מדברת מתוך גרונו. וזוהי העבודה. בזמן שאדם הולך לו והחיים שלו קלים הוא צריך לבקש מהרבש"ע "אל תביאני לידי נסיון", כי זהו הנסיון האמיתי, כי עכשיו הוא נמצא במצות אנשים מלומדה, הוא מונח ב"רבות מחשבות בלב איש", והוא לא מונח "בעצת ה' היא תקום", הוא לא חי בפחד ש"אל תביאני לידי נסיון" אפילו שממש עכשיו הוא נמצא בנסיון. ולכן אח"כ כאשר בא לידי נסיון של ממש הוא לא עומד בו. לכן, כדי שלא יבוא אדם לידי כך הוא צריך לסבול תמיד יסורים ולא ילך לו כ"כ טוב, תמיד הוא צריך להחכים באמצעות נסיון של כאבים, "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך", וכל הזמן להגיע לנסיונות של כאבים.

לשם כך הוא נסע לראות מהם החסדים הגדולים של אותו גוי, ואכן ראה שהוא עושה חסדים גדולים לרוב. הבעש"ט עקב אחריו בכדי לראות איך אפשר להסיר את הקיטרוג, עד שהבחין שהוא נותן לכלב את אותם הדברים המשובחים שהוא נותן לבני אדם, מיד טען הבעש"ט לרבש"ע מה הם (המקטרגים) משתבחים בחסד שלו, אם הוא היה נותן לבני אדם מחמת רחמנות הרי זה חסד, אבל כשהוא נותן לכלב בשווה עם כולם, איזה מין חסד הוא זה. ובזה הוא ביטל את הקטרוג. וכמו כן חסד שנעשה מתוך מניעים אישיים של סיפוק אינו החסד הראוי.

אבל אצל יהודים יש נקודה שמעלה את כל הניצוצות שבמציאות הטבע. את כל ה"מצות אנשים מלומדה". ואז, כאשר האדם צריך לעמוד בנסיון, זה קשה מאד. וזוהי עבודת הצדיקים. ולכן הם חיים כל הזמן בפחד ו"חיל ורעדה יאחזון" מן הנסיונות. אבל אנו כשמגיע נסיון אנו נופלים בגלל שלא קולטים שזה נסיון. והסיבה לזה, שאת כל החיים שלנו אנו חיים בקלות, ומחפשים חיים קלים, ובזמן שהכל הולך טוב האדם לא מחפש לראות שהוא עכשיו בבחינת נסיון, והרי בכל רגע האדם עומד בבחינת נסיון כי המוח עובד כל הזמן. ובזמן שהולך לו בקלות אזי כמו שכתוב "וירא פרעה כי היתה הרוחה והכבד את לבו", וכאשר הוא עושה פעולה הוא נופל בגאווה, שזהו הנסיון אצל יהודים - "אל תבואני רגל גאווה", הוא

המשך פצוצים יקרים

בחג הפסח אנו מצווים בספור יציאת מצרים ואילו בחג הסוכות נצטוו למען ידעו דורותיכם, ההבדל ביניהם ספור יציאת מצרים הנהו סיפור עובדות עם ישראל יצא ממצרים לחרות, אבל בחג הסוכות שרכשנו בטחון בה' קבלנו התורה והמצוות הגענו להתגלות בורא מן הראוי להגיע לדרגת "דעת" - כמ"ש זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור (דברים לב).

הרמב"ם פ"ח מהלכות לולב הי"ב, אע"פ שכל המועדות מצוה לשמוח בהן, בחג הסוכות היתה במקדש יום שמחה יתירה שנאמר ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים, בהלכה י"ד מביא הרמב"ם מצוה להרבות בשמחה זו. ולא היו עושין אותה עמי הארץ וכו' אלא גדולי חכמי ישראל וכו' חסידים וקנים ואנשי מעשה וכו' שהיו מרקדין וכו' וכל העם באין לראות ולשמוע עבת"ד. וצ"ב דמשתמע מכאן שיש רבנים ויש פשוטי העם כשתי רשויות. התירוץ הוא ששמחת בית השואבה מסמל את היסוד של אמונת חכמים ואין שמחה גדולה מזו לראות את חכמי ישראל וכו' חסידים וקנים ואנשי מעשה זוכים להשראת השכינה ומרקדין ומספקין ומנגנין ומשמחין לכבוד של המקום ברוך הוא. (הרב מרדכי אליהו ז"ל)

המשנה במסכת סוכה (מח) מתארת לנו ניסוך מים כיצד, צלוחית של של זהב וכו' היה ממלא מהשילוח, הגיעו לשער המים תקעו הריעו ותקעו פרש"י משום שמחה שנאמר ושאבתם מים בששון ואח"כ עלה למקדש עד שהגיע על גבי המזבח וניסכו המים. מלשון המשנה מדויק שהשמחה לא היה בשאיבה או בניסוך אלא בהולכה על יד שער המים ולמה? התירוץ ששמחת בית השואבה מכוון אל השמחה הרוחנית כך שבהכנה למצוה ההשראה יותר גדולה מהמצוה עצמה, וזה כלל שכל המצוות המצריכות הכנה...

(מהרש"א ברך נ ע"ב)

על הערך של שמיני עצרת - שמחת תורה נביא מה שאמרו בגמרא (סוכה נה) אמר להם הקב"ה קשה עלי פרידתכם בבקשה מכם עכבו עלי עוד יום אחד ועשו לי סעודה קמנה וכו'. מלשון הגמ' חזינו ששמיני עצרת עניי כלל ישראל להתעכב עוד יום אחד ולעשות סעודה קמנה. ובכח הכלל וסגולתו מתעלה ומתגלה שמחת התורה, ולכן כל ענין שמחת התורה הוא בריקוד במחול ובכחיבור במעגל זה עם זה, רקוד זה מסמל חבור כלל ישראל עם הקב"ה והוא נעלה מהכלל.

חבטת הערבה בא לרמוז לכל איש ישראל ביום הושענא רבא שהוא יום זכרון לפני ה' שראוי לכל אדם להכניע את לבבו הערל לפני אלקיו לומר מה אנחנו מה חיינו מה צדקתנו כי לערבה דמינו שאין בה לא טעם ולא ריח, וכיצד יהיה תיקוננו אם לא ע"י חבטת הערבה? שהיא ההכנעה. (כוונת הלב)

ספר דברים מסתיים בפסוק לכל המורא הגדול לעיני כל ישראל, וביאר רש"י זה שבירת הלוחות. דעל זה אמר הקב"ה ישר כוחך ששברת, והנה מהגמרא (ערוכין דף נד) מוכח שמכח שבירת הלוחות נגרמה השכחה ועלה הצורך בעמל וטוהר גדול בכדי להשיג ולהבין את דברי התורה לבל ישתכחו ממנו על כח העמל והטוהר שצרך לאדם מעתה. אמר הקב"ה למשה ישר כוחך ששברת כי מידת היושר וקניני התורה נולדים עם העמל והטוהר.

ביום רביעי, ב' דחומה"ס תתקיים אי"ה נסיעה למירון
היציאה בשעה 13.00 בצהריים מרח' החשמונאים

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע
נלב"ע מוצאי יום כפור י"א תשרי תשס"ד ת.נ.צ.ב.ה.

